

CARTILE SATEANULUI ROMANU.

Scriere periodica

PENTRU

TÔTE TREBUINTIELE POPORULUI ROMANU.

Descépta-te Romane!

Va esi in 3/15 di a fiesce-carei lune. Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu intregu e 1 fl. v. a., pentru Roman'a 3 franci — lei noi. — A se tramite la Redactiune in Gherl'a (Szamosujvár.)

MARSIULU LUI DRAGOSIU.

(DOINA).

▲di este serbatóre!

Români se ne grabimu,

In siesu la vênatóre

Pe Dragosiu se 'nsoçimu.

Grigiti armele vóstre

Curêndu se alergamu,

Din locurile nóstre

Hoti, feare s'alungamu.

Doina! Doinitia!

Dina plavitia,

Vino cu noi;

Tu ne scutesce,

Si ne feresce,

De-ori ce nevoi.

Optudieci de oi despóie,

Si prin frigári le punu;

De surle, de cimpóie

Padurile resunu.

Vitegii se asiéza

Pe lâng' unu mare focu

Si Dragosiu ospetéza,

Cu dênzii la unu locu.

Doina! Doinitia!

Dina plavitia!

Vino cu noi;

Tu ne scutesce,

Si ne feresce,

De-ori ce nevoi

Suntu gata, stau cu totii,

Se plece la izbândi,

Cá se 'nteriasca hotii,

Se capete dobêndi.

Dragosiu merge 'nainte

Pe-unu calu cu ageru cursu,

Elu preste 'mbracaminte

Pórt' o piele de ursu.

Doina! Doinitia!

Dina plavitia!

Vino cu noi;

Tu ne scutesce

Si ne feresce,

De-ori ce nevoi.

Veseli de grab' pornirà,

Români multu voinici,

Cá lantiulu se insira,

Pe-a plaiului potici.

Nevestele cu jale

Privindu-i lacrêmându,

Ii audiau la vale,

Cum se coboru cântându;

Doina! Doinitia!

Dina plavitia!

Vino cu noi;

Tu ne scutesce,

Si ne feresce,

De-ori ce nevoi.

ROMANI

Mari in Fapte si Potermici in Cuvinte.

Michaiu Voivodu.

(Urmare.)

Cum fugi Michaiu si se duse in Germani'a, si-lu primi imperatulu cu mare onóre, si-i dede éراسi se domnésca preste Ardealu si Tiér'a-Romanésca.

Infrântu de Poloni in Tiér'a-Romanésca, Michaiu plecá si se duse in Germani'a. Cum afla imperatulu cá a venitu Michaiu, tramíse de-lu adusera eu mare onóre. Incepe apoi si-lu intréba, ce cauza l'a facutu se veni asié fora veste in Germani'a. Si i-a spusú cauza, cum s'a batutu, cum a fugitu cu tóte ostile sale si cum a fostu invinsu adaugându: „Nu asiú fí crediutu, Prea lumnate Imperáte, ca ai vré se íei tiér'a de sub domni'a mea, si fora de neci o culpa se pui se me gonésca. Martoru am pre Ddieu si pre numele lui 'ti juru ca intru tóte ti-am fostu credintiosu si am versatu sangele meu pentru crestinátate. Neci odata n'am cugetatu reu asupra Mariei Tale.“ Viediendu Imperatulu ca vína nu are, se întórse si-i díse: „Amíce credintióse alu meu si frate multu iubite, cáti te-au acusatú, Ddieu se le platésca si in mana curúndu se ti-i deie; si cáti te-au calumniatu si au vrutu se-ti faca reu, se cada éراسi in manele tale, servi se-ti fia. Iea dara osti si bani cáti poftesci; in tíera te întórce si domnesce in pace. Eu-ti dau vóia se mergi in Ardealu si se-ti resbuni de cáni aceia; si generariu 'ti dau pre marele capitanu Georgiu Bast'a, comandantu preste ostíre. Voi amendoi se fiti intrunu gandu si intrunu cugetu, si cea ce veti face nemenea se nu sentia.“ Oste i dede numerósa, toti mandrii flacái, ce sboráu cá vulturii si se aruncáu cá leii. Ori pre unde au trecutu, toti s'au implutu de gróz'a lui. Ungurii si Turcii toti candu audíra ca vene cu potere atatu de mare se vaietáu si strigáu dicundu: „Cum vomu face noi cu acestu

Michaiu? unde se mergemú cá se nu ne fia téma de densulu? in care munte se fugimú, in care cetate se ne ascundemú, si unde se scapamu de fric'a lui? Pre elu cetate nu-lu tiene, munte nu-lu opresce. Pre Imperatulu Turciei, si pre acel'a-lu amenintia, si va se mérga asupra-i cu multa urgía; cá-ci i-a datu lui vóia Cesarele maníei, Imperatulu crestiniloru, Rudolfu Autocratulu, carelé are potere dela Christu atotopotintele, se gonésca pre Agarineni, se intemeiéze credinti'a cea adevverata, se mantuésca pre crestini si se unésca beseric'a. "Acest'a in-sarciná pre Michaiu se implinésca vointi'a s'a, dându-i generariu pre Georgiu Bast'a, omu vitézu, cu multa sciintia militara si cu mare nume. Bani inca-i dede destui, cum si arme multe, pusci tunuri si tóte de ce poté se aiba nevóia puse la ordinile lui Michaiu, cá se intre in Ardealu se-si resbune. Multa onóre i-a facutu Imperatulu, si l'a iubitú cá pre insusi fratele seu. — „Mergi, i díse, cu ajutoriulu lui Ddiu si cu a mea binevointia, acum te voiú vedé déca voiesci onórea imperatíei mele.“ Éra elu salutându-lu cu modestia, i respunse: „Mi versu sangele pentru crestinatate.“ Plecà de acolo cu pompa prea frumósa, si pre calu incalecá cá unu leu. Esíndu din Prag'a si mergíndu la Vien'a, cá smeii sboráu la dinsulu viteji din tóte partile. Candu ajunse la Casiovi'a cu tóta óstea lui, sosi si la Sigismundu trist'a scire de venirea lui Michaiu.

(Va urmá.)

Prelegeri din stuparitu.

(Urmare.)

Mierea o coaduna din suculu floriloru, o porta a casa in asia numit'a rânza de miere, in laintrulu cosiului prin influinti'a caldurei se preparéza mierea in rânza numita, asia incatu acolo numai mierea curata remane, pâna candu partile nedebuincioase se desiarta pre canalu, er' celea veninóse se asieza in besic'a de ve-

ninu. Ap'a o porta asemenea in rânz'a de miere; de apa au mare trebuința atatu la prepararea nutretului pentru ele si pui, catu si pentru disolvarea mierii cristallizate. Mierea preparata astfelu in rânza o voméza apoi in celule,

Pastur'a o porta pre pitioarele din dreptu in globurile de tota colorea, adeca dupa colorea floriloru, din cari o-au strensu si o asiéza in celule gole; pastur'a de colori diverse nu o amesteca in celule. Pastur'a le sierbesce de nutretiu.

Mai porta inca albinele unu feliu de materia cleiosa de prin plopi s. a., prin care astupa unele gauri si crepaturi din cosiu, ce le incomodéza.

Albinele mai betrâne, din aceea cauza, ca au ajunsu a fi lipsite de peri, mai cu séma numai miere si apa porta si grigescu de posteritate, pâna candu celea mai tenere porta mai multu pastura; dar' candu e anu-tempulu manosu si recolt'a de miere buna, atunci si cele tenere inca numai miere porta, si preludfulu, precuma si roitulu remanu de regula; roitulu intreremane din aceea cauza, ca implendu-se mai tôte celulele cu miere, nu are unde ou'a regin'a. Candu se arata roua de miere, atunci albinele tenere, betrane, de di de nopte numai cu adusulu mierii se ocupa. Atunci nu roiescu stupii.

Albinele practiséza virtutea abnegatiunei de sine pâna unde e posibilu; ele nu prepadescu, ci se multiamescu cu pucinu forte, si numai lips'a estrema le face, ca pre nimfe, — pentru alé caroru venitoriu din caus'a tempestatiloru neprevédute si-au perditu tota speranti'a, — se le dé din cosiu afora, cá nu cumu-va perindu acele in celule, se putrediesca cosiulu, si se traga dupa sene perirea familiei intregi.

Multi tienu, cumu-ca pastur'a, care o aducu albinele pre pitioare, ar' fi céra; dar' retacescu forte, căci cér'a nu e alt'a, decatu grasimea superflua, care albinele dupace s'au nutritu in abundantai cu miere, mai cu séma din Maiu pâna in finea lui Juniu, candu a ajunsu temperatur'a cosiului unu gradu mai inaltu, o-asuda de printre anelele pantecelui in pâaturi albe subtiri, cari sémena multu cu hóspele de cucuruзу.

Fagurii i-facu asia, ca paturile asudate de céra le prindu cu

falcile si lipescu patura de patura, si cu o dibacia si precisiune arhitectica admirabile incepu celulele siése-unghiulurie asia, incatu fundulu fia carei celule serbesce de basa pentru trei celule opuse. Celulele suntu ceva mai redicate la gura, adeca nu au positiunea chiaru precisu orizontale, cá miera fluida si inca neacoperita se nu cur'a din ele; la gura suntu ceva mai solide facute. Astu-feliu construindu-se celule lánge celule se construiescu fagurii din susu in diosu intr'o forma paralela. La acést'a se poftesce, cá in cosiu se fia temperatur'a celu pucinu de 12° R. — Construirea faguriloru de catra gaur'a de sboratu e totu déun'a mai inaiatata, cá a celoru mai indepartati. Candu fagurii suntu asia claditi, catu cadu cu latulu spre gaur'a de sboratu, atunci se numesce cladirea calda; candu din contra cadu fagurii cu dung'a spre gaura, atunci se numesce cladirea rece. De multe ori inse cladirea faguriloru e asia, incatu fagurii nu stau precisu neci cu latulu, neci cu dung'a spre gaur'a de sboratu, acést'a se chiama cladire piedisia. De alte ori fagurii suntu claditi piedisi in cosiu si fora tota ordinea, atunci astu-feliu de cosiuri se numescu stêngace. Trentorarii au celule mai largi si mai adânci, la cladirea calda ocupa locu din dreptu, er' la cea rece de ambe laturile. Fagurii din margini se chiama marginari.

Albineloru le place forte curatieni'a, si o practiséza in tota viet'i'a loru; decumu-va cosiulu prin putrediunea nimfeloru, prin sioreci, prin mucediela, seau din ori ce alta cauza capeta ceva mirosu greu, care ele nu-lu potu delaturá, parasescu in form'a unui roiu cosiulu numai decatu. Ori ce animalu seau verme ar' perit in cosiu, se apuca mai multe de elu si lu-tragu pre gaura afora; decum-va inse animalulu peritu e cu multu mai greu si mai mare, de catu cá se-lu pota trage, precumu e unu siorece, atunci astupa cu cleiu si céra in modu ermeticu cadavrulu catra scandura, cá se nu putrediesca si se respandésca mirosu neplacutu.

In intrulu cosiului nu suferu lumina; pentru aceea ori ce crepatura ori gaura din cosiu o astupa cu cleiu, indata-ce ajungu cu cladirea faguriloru pâna la ea. Decumu-va inse acést'a crepatura ori gaura e mai mare, decatu se o pota indata astupa, punu paditori la ea, cá se nu pota strabate pre acolo nemica in cosiu.

Albinele celea chilave si betrane, cari mai multu nu potu lucrá ori pentru debilitatea, ori pentru ceva defecte de aripi, de pe-

tiore seau altele, iesu de sene din cosiu, cá se nu fia numai spre greutatea si incomoditatea celoru ce lucrá, seau murindu in cosiu, se nu dée de lucru celoru-alalte albini cu tragerea loru afora si departarea loru din cosiu.

Vieti'a albineloru lucratorie e 6—7 luni.

§ 4. **Trantorii.**

Trantorii suntu in tota constitutiunea corpului asemenea celoru-alalte albini cu aceea deosebire, ca suntu mai mari, mai grosi, au ochi mai mari si impreunati, si deor'a-ce nu suntu destinati a lucrá, le lipsesce ghimpulu. Trantorii representéza genulu masculinu, seau secsulu barbatescu, deplinu desvoltatu in familia, au madulariu duplu, care se pote observá, candu-i strengemu cu doue degete de pantece.

Trantorii iesu din ouele nefecundate, si dela depunerea oului prin regina póna la deplin'a desvoltare se poftescu 14 dile. In trei dile iesu larvele din oue, si cá atari nutrite cu mestecatur'a albineloru petrecu siese dile; dupa aceea se invescu si cá nimfe inchise fora mancare mai petrecu 15 dile. In celulele de albini, fiendu mai mari cu unu capu, decatu albinele, suntu acoperite pupuietu. Dupa 15 dile apoi iesu, cási albinele, desvoltati deplinu.

Acea parere, cumu-ca trantorii ar' cará apa, ar' cloci, ar' cercá locu pentru roiul, si altele, se tienu de terenulu fabuleloru; acestea neci candu nu s'au potutu comprobá. Ei suntu de genulu barbatescu, si destinatiunea loru se pare a fi eschisivu fecundarea reginei tenere, ce se vede si deacolo, ca cu roiulu primu, cu care totdeaun'a iese regin'a betrana fecundata, decumu-va numai nu e roiulu cantatoriu, (vedi mai diosu 19 §.), de multe ori nu iesa mai neci unu trantor, pâna candu cu roií urmatori iesa cate o ceta intréga de trantori. Trantorii numai atunci se areta, candu se pregatesce cosiulu de roitu, si la roiul numai póna atunci suntu suferiti, póna candu s'a finitu fecundarea reginei, er' in cosiurile betrane, póna candu nu se lasa de roitu. Trantorii numai dupa amedia-di iesu din cosiu, cási in preambulare, sburandu in directiune angularia cu sunetu aspru, er' in ainte de amedia-di numai atunci, candu vrea cosiulu se roiesca, seau candu suntu batuti din cosiu. Trantorulu nu consuma alt'a, decatu numai miere, si gusi'a, adeca ranz'a de miere li-este deapurure plina. Candu suntu batuti din cosiu, mai inainte se indoesce si intreiesce numerulu

paditoriloru dela celulele cu miere, cari nu lasa neci unu trantoru cá se se mai improvisiuneze; apoi dupa ce mai flamandiescu si mai slabescu, se incarca cate 2—3 albini cate de unulu, si apoi lu-scotu din cosiu a fora, si punu paditori la gaur'a de sboratu, cá se nu-i lasa inapoi in cosiu, Trantorii astu-feliu scosi cu forti'a in desperarea loru probeza a intrá ori in care cosiu, numai ca neci in unulu nu-i lasa, decatu numai in cosiurile orfane, unde adese ori se stringu intru unu numeru forte considerabilu. In care cosiu se inmultiescu trantorii, seau candu se incepe batai'a loru, din cari nu suntu batuti si scosi afora, acelu-a e suspectu. Atare cosiu trebue cercatu mai deamanuntulu, ca ore are regina, seau ba? si de are, ca ore buna e aceea, seau ba?

§ 5. **Cosiurile** (albinariu, alveariu, uleu).

Albinele se asiediáu din inceputu in bortele (buturile, scorburele) arboriloru, in crepturele stanceloru, seau in bortele de sub pamentu; dupa ce inse omenimea cu mii de ani mai inainte a inceputu a cultivá stuparitul, li-s'au facutu locuintie mai acomodate.

Acumu prealocurea le asiedia in butuci scobiti, pre aiurea era-si le facu cosiuri impletite de paie, de nuele, de papura, seau si de scandura, dupa cumu adeca, conformu giurstariloru locali si a metodei primite de cultivare, convine mai bine. De lutu, de stiela, seau de metalu nu suntu bune de feliu, pentru-ca acele materii sunt pré reci, celea mai indatinate cosiuri sunt celea de scanduri si celea impletite. Daca voimu a-le face de scanduri, ori in lemnu scobite, trebue se preferimu soiurile celea mai usiore de lemnu, precumu suntu plopulu, teiulu, bradulu, rechit'a, s. a. Scandurile trebue se fia grose, cá sub diversitatea temperaturiei din laintru si din afora se nu crepe seau se se incovoie; de nu aru fi destulu de grosa, se se cleiesca cate doue la o lalta.

De altu-mentrea celea scobite si de scanduri suntu totudeaun'a mai reci, cá celea de paie seau de nuele, si albinele neci candu potu sustienea unu gradu ore-si care mai midilocfu alu temperaturiei, dar' suntu mai tienetore si se potu tiené mai curate.

Afora de acestea cosiurile de scanduri suntu in patru dungii si cu acoperisiu latu, prin urmare, evaporatiunea prefacindu-se in picuri ern'a, nu se scurge pre paretii in diosu, ci cade pre faguri,

prin ce cauzeza muciedielă, pâna candu in cosiurile celea cucuiete (conice) sudorile se scurgu dela verfu pre laturi in diosu.

Form'a cosiuriloru e deosebita; suntu cosiuri, cari stau in susu si suntu cosiuri culcate; suntu rotunde si in dungi, si  ra-si suntu conice si cilindrice. Sunt cosiuri simple si cosiuri compusa, adeca magazine, cari adese ori sunt forte mari. Cosiurile celea mari dau miere mai multa, dar' roiescu mai arareori, p na candu din contra cele mai mici dau miere mai pucina, dar' roiescu mai desu si mai iute. Celea pr mari nu suntu cu scopu si din aceea cauza, ca nu se pote umbl  cu ele cu aceea-si usiorintia si comoditate, er' celea pr mici, pentru-ca atatu poporul, catu si averea interna li-este pr pucina. Mai cu scopu suntu cosiurile celea midilocie, adeca acelea, cari posedu inaltimea de 60—70 cm. si la gura o largime diametrale de 30—40 cm. a).

Ce se tiene de form'a cosiuriloru, observamu numai atatu-a, ca cu catu sunt mai largi, cu atatu-a sunt si mai frigurose, si din contra, cu catu sunt mai str mte, cu atatu-a sunt si mai calde; c ci in celea mai largi cuprindu albinele fagurii mai cu anevoia, si asia pre l nga ele strabate aeru rece in susu, p na candu in celea str mte, albinele cuprindu fagurii perfectu si desvolta mai multa caldura.

Marimea cosiului are se fia in proportiune dr pta cu multi-mealor albineloru, adeca cu catu e mai mare unu roi, cu atatu-a poftesce si mai mare cosiu, si din contra; c ci d ca cosiulu e pr mare, roiulu desper za de a-lu potea candu-va implea, er' de e pr  micu, angustimea spatiului lu-incomod za, si in ambele casuri de regula abandon za cosiulu; in casulu celu mai bunu de remane roiulu, neci candu nu lucra cu acelu-a-si zelu si insufletire, c  si candu i-s'ar fi datu unu cosiu mai acomodat.

Roiulu debue se cuprinda a 5-a parte din intregu spatiulu cosiului; cei mai tardii a patr'a parte.

In fine observamu inca cumu-ca neci unu feliu de cosiu nu este atatu de defectuosu, pre cumu neci atatu de perfectu, incatu se nu pota trage folosu unu stupariu practiculu din stupii sei, seau se nu se dauneze stupariulu negrigitoriu; c ci in stuparitu scopulu principalu nu e cosiulu, ci miera, si apoi miera nu o produce cosiulu simplamente, ci situatiunea buna si tempulu favoritoriu. Cosiulu pote sierbf numai spre mai mare  ndeman'a stupariului in implinirea agendelor sale diverse.

a). In catu atinge mesurile, noi in decursulu acestei descrieri vomu folosí cele metrice, si acést'a o vomu face din mai multe cause. In multe carti si scrieri periodice referitorie la stuparitu se intrebuinteáza o mesura deosebita, mesur'a albineloru, a carei base e policarululu impartitu in optu linii; patru linii facu chiaru lungimea aloru doue albini, seau 2.5 cm., seau grosimea ordinaria a unui faguru.

§ 6. Stupin'a.

Stupin'a trebuie edificata astu-feliu, in catu se nu fia cu façi'a spre cursulu indatinatu alu ventului, si in apropierea ei se nu fia sioseua, fauraria, seau altu-feliu de oficine seau masine, cari facu sgomotu si fumu mare.

Albinele se sfiescu de ventu forte; candu e ventu, atunci mai bucurose remanu acasa; dar' se intempla de multe ori, ca ventulu si ploia le ajunge pre campu, atunci grabescu catra casa din tote puterile, si candu se apropia de stupina, si-moderéza sborulu, si ventulu le lovesce la pamentu, unde le bate ploia si peru multe.

Sgomotulu aduce in vibratiune aerulu, cate odata si pamentulu, si prin acést'a albinele se conturba. Mai periculosa e pentru ele acést'a conturbare in tempu de iérna, càci se imprascia din cuibulu loru, si pre lânga aceea, ca cu acést'a ocaziune multe rescu si pieru, consuma si mai multu, cá se pota sustienea caldur'a in cosiu.

De fumu se imbéta si pieru multe sborandu prin elu.

Ce se tiene de façi'a stupinei, acést'a pote fi intorsa ori in care parte, numai — pre cumu amu disu — spre cursulu indatinatu alu ventului nu; càci candu e tempulu caldu, ori in care parte se caute stupin'a, albinele voru merge la campu si voru aduná, er' candu e rece, se fia totu in sore cosiurile, albinele nu voru umblá. Decum-va façi'a stupinei e spre amédia-di, ori spre amédia-di-resaritu (sudu-ostu), atunci voru roi mai bine; candu inse e spre nordu (amédia-nopte), seau spre nordu-ostu (media-nopte-resaritu), atunci nu roiescu, dar' aduna mai multa miere. Cea mai buna situatiune a stupinei e spre sudu-ostu (amédia-di-rasaritu) asia, incatu sorele se lucésca intr'ens'a póna la amédia-di seau póna la un'a ora dupa amédia-di, càci atunci albinele se scola demaneti'a mai de tempuritu, si nu remanu peste nopte atatea in campu; póna candu deca stupin'a privesce catra nordu, nordu-ostu, sculandu-se albinele căm

tardiu, remanu multe peste nopte in campu incarcate, si le mai incarca si rou'a de peste nopte seau plo'a, si de si nu pieru, pona ce le sbicescu si incaldiescu radielo demanetiei, totu trece multu tempu. De ceea mai de multe ori inse pieru de ploia si de numerosii loru inimici.

Stupin'a nu trebue facuta lãnga lacuri si fluvii mari, pentru-ca candu grabescu albinele incarcate, batute de ventu seau obosite, cadu in apa si se inneca; afora de aceea de-alungulu fluviiloru de regula sufla ventu, care aduce perire multoru albini. Isvorele si riurile cristaline in apropierea stupinei forte multu folosescu, cãci albinele porta multa apa. Arborii si edificiele mai inalte impedeaca albinele in sboru, er' arborii marunti in giurulu stupinei suntu de folosu, pentru-ca in tempu de tempestare si furtuna sierbescu albineloru de asilu, si roii nu mergu mai departe, ci se asiedia numai pre ei.

Stupin'a debue incungiurata cu unu gardu seau muru, nu inaltu, cã se fia scutita de totu feliulu de animale. Cu catu e mai largu ingradita, cu atatu-a e mai bine. Cepe, aiu (usturoiu), canepa, pelinu, cartofi nu e bine a produce in giurulu si apropierea stupinei, cãci mirosulu celoru dintaiu nu-lu potu suferi albinele, si se imbeta, er' din frundi'a de cartofi traiescu nescari omide galbilverdii, de unu degetu grose, din cari se desvolta cei mai periculosi inimici ai albineloru — chãrcele — sphynx athropos, cari suntu nescie fluturi mari de nopte.

In stupina si in giurulu ei trebue se fia curatu, cã se nu se ascundia printre plante si buruene sierpi, siopêrle, si broscu, care facu stricatiune nespusa in albini.

Stupin'a trebue mai multu in lungime, de catu in inaltime edificata; pentru cosiuri drepte suntu de ajunsu doue, er' pentru cele culcate trei orduri; dar' ori cumu se se faca, din laintru debue se fia spatiosa, cã se-si pota stupariulu pre acolo implini multe agende, precumu: mutatulu, stramatatulu, retediatulu, curatitulu si observarea cosiuriloru sale. Pote fi facuta si acoperita cu orice materialu, numai se fia curata preste totu, si in specie de paiengeni si de vespi. Candu e ploia, stresin'a nu e iertatu se picure in aintea cosiuriloru, cãci picurii batu si ucidu multe albini, cari vinu incarcate si fatigate de tempestare catra casa; pentru aceea nu e iertatu a face stresin'a spre façia, ci spre dosu, si la aceea jntemplare de cumu-va ar' fi facuta spre façia, trebue a-i aplicã

unu canalu, care se impedece caderea picuriloru inaintea cosiuriloru.

Prin stupina si pre dinaintea ei, póna la o distantia baremu de 2 metri, trebuie tienutu curatu de ori ce planta seau ierba, si preseratu pamentulu cu nesipu, cá atunci, candu ploaia, se nu se faca tina seau se sté ap'a la unu locu, ci se fia pamentulu totu déun'a sbicitu, cá albinele, cari cadu batute de ventu si ploia, dupa ce stá ploia, prin radiele sorelui intarite, se se póta redicá si sborá indata in cosiu, — si ca stupariulu se póta observá baremu póna in aceea distantia lucrarile albineloru, ca óre care cosiu, ce arunca afora, cá óre cu ocașiunea roitului nu a caditu regin'a pre pamentu, s. a. Plantele si ierb'a dinaintea stupinei se potu nimici mai usioru, deca le udamu cu acidu sulfuricu.

Cosiurile in stupina trebuie asiediate pre scandura; scandur'a are se fia precatu se pote mai diosu asiediata, si fora crepaturi si gauri, catu de luciú cioplita, cá se se póta tienea curata; ar fi bine, candu sub fia care cosiu ar' fi cate o scandura deosebita, si candu aceea pre langa tota curatieni'a, s'ar' potea schimbá in tota septiman'a. Intre cosiuri se recere o distantia de 30—40 cm., cá se nu amble albinele dintr'unu cosiu in altulu, cáci acést'a impregiurare impedece roitulu, si dá ansa la multe neplaceri. De suntu doue, seau trei rënduri, cosiurile de asupr'a trebuie situate asia, ca fia care se cada chiaru in midilocu intre celea doue de desuptu.

Stupin'a e de facutu asia, cá sorele neci candu se lucésca pre cosiu; demaneti'a póna pre la 9 ore póte luciú póna ceva mai susu de urdinisiu, dar' mai susu neci candu; cáci pre langa aceea, ca albinele nu mai potu suferi in lontru de caldura, fagurii cei grei de miere si de pui se móie de caldura si se urnescu. Pentru roi e de rezervatu totu deaun'a loculu celu mai umbrosu in stupina, cáci ei nu au lipsa de primele radie ale primaveriei, cá se-i sternesca la viétia si labore; candu ajungu ei in stupina, e deja véra.

De cumu-va stupin'a e in délu, se asiédia roiú mai departe, si fugu mai adese. A astupá cu scanduri s. a. cosiurile dinainte, neci albineloru, neci stupariului nu-i folosesc; cáci stupariulu prin acést'a si-perde celu mai frumosu prospectu de a-si vedea neimpedecatu albinele mergúndu si venindu, si pre langa acést'a multa indemana, póna candu de alta parte albinele nu-si potu observá din afora cu aceea-si usiuratate cosiulu propriu; er' candu lu-smintescu, au lipsa se sbóre in dreptu póna intr'o distantia insemnata, ca rentorcandu-se, se observeze tóte semnele, si asia se-lu reafle.

Risete si Zimbete.

Unu pazitoriu de nópte se indatináse a siedé totu lánge o casa in care locuiau mai multi teneri, caror'a le facea multa inde-manare, fora inse de-a capeta dela ei cand'va vre-unu cruceriu.

Intr'o nópte elu dórme, éra in loculu indatinatu.

Unu altu pazitoriu 'lu scóla, intrebându-lu: — „Ia spune-mi, te-a mai superatu astadi cenev'a deintre magarii tei?“ — Ba nu, i-i respunse desceptatulu, — tu esti astadi celu de antâiu.“

* * *
Frundia verde si un'a,
Rea podóba-i dragostea
Cine-apuc' a o 'nvetiá
Si nu scéte a o purtá,
Cà e grea cá si pétr'a.

* * *
Dara cine-o scí purtá
E usióra cá pén'a,
Si cine ii scéte rândulu
Usiurica-i cá gândulu.

* * *
Cine strica dragosti dragi
Care-i corbii carnea-'n fagi,
Ciolanele prin copaci.
Cine strica dragosti dulci
Care-i corbii carnea 'n huci,
Ciolanele prin butuci.

* * *
Cine ne-a stricatu pre noi,
Pre noi bade pre-amendoi
Áiba cas'a cucului
Si odih'n'a ventului,
Cà nici cuculu n'are casa
Dá nici vântulu tiéra-alésa.

Unu ore-care cunoscea pre doi frati gemeni, cari semenau unulu cu altulu cá doue picaturi de apa. Intemplându-se se móra unulu din ei, si densulu întâhbindu-se a 2-3-a di cu celu-alaltu 'lu agrái:

— Bene ca te-am întêlnitu, ca totu doriau se te intrebú: care din voi a moritu, tu séu fratele teu?! . . .

* * *
Arborii prin radecine,
Si pamentulu aba bé,
Marea bé ventulu ce vine,
Sórele rou'a o bé,

* * *
Elu apoi se bé de luna,
Totulu in natura bé.
Urmându regul'a comúna:
Óre, noi de ce n'amú bé.

Ore-cene fú poffitu la més'a unui sgârcitu. Acest'a disé catra servitoriu se dee chematului unu servietu (stergariu) curatu. Servitoriu se escusá dicúndu ca nu are mai multe servietu.

— Nêrodule, disé stapênulu, dupa-ce remaserá amendoi, nu poteai se dici cá suntu la spalatorésa?

Sér'a i-i porunci se aduca sfesnicile de argintu.

— Suntu la spalatorésa, domnule, respunse servitoriu cu grabire.